

ข้อมูลทั่วไป

องค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู เปลี่ยนแปลงฐานะจากสภาตำบลปางหมูเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ตั้งแต่วันที่ 9 พฤษภาคม 2539 สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 184 ตำบลปางหมู อำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน มาตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1095 ซึ่งเป็นทางสัญจรระหว่าง แม่ฮ่องสอน – ปาย- เชียงใหม่โดยมีระยะทางห่างจากอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนประมาณ 3 กิโลเมตร สำนักงาน อบต.ปางหมู ตั้งอยู่ทางซ้ายมือ ติดถนนสายหลัก ซึ่งอยู่เยื้องกับวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ตำบลปางหมู มีพื้นที่ทั้งหมด 300 ตารางกิโลเมตร

1. ทิศเหนือจรดกับ อบต.หมอกจำแป่ และ อบต.ห้วยผา
2. ทิศใต้ จรดกับ อบต.ผาบ่อง
3. ทิศตะวันออก จรดกับ อบต.ห้วยปูลิง
4. ทิศตะวันตก จรดกับ ประเทศพม่า

มีหมู่บ้านจำนวน 13 หมู่บ้าน

1. บ้านปางหมู	สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขา
2. บ้านกุงไม้สัก	สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขา
3. บ้านทุ่งกองมู	สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขา
4. บ้านในสอย	สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขา
5. บ้านใหม่	สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขา
6. บ้านสบป่อง	สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขา
7. บ้านสบสอย	สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขา
8. บ้านไม้แฉะ	สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบเชิงเขา
9. บ้านไม้สะเป่	สภาพภูมิประเทศเป็นภูเขา
10. บ้านพะโข่ไหล่	สภาพภูมิประเทศเป็นเชิงเขา
11. บ้านขุนกลาง	สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบ
12. บ้านขานเมือง	สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบ
13. บ้านดอยแสง	สภาพภูมิประเทศเป็นภูเขา

ตำบลปางหมูมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 7 แห่ง

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านปางหมู
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกุงไม้สัก
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทุ่งกองมู
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านในสอย
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านไม้สะเป่
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขานเมือง
7. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอยแสง

โรงเรียนในสังกัด สพฐ. จำนวน 9 แห่ง

1. โรงเรียนชุมชนบ้านปางหมู
2. โรงเรียนบ้านกุงไม้สัก
3. โรงเรียนบ้านทุ่งกองมู
4. โรงเรียนบ้านในสอย
5. โรงเรียนบ้านใหม่

6. โรงเรียนบ้านบ้านสบป่อง
7. โรงเรียนบ้านสบสอย
8. โรงเรียนบ้านบ้านไม้สะเป่
9. โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 59

โรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

1. ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน

มีวัดจำนวน 21 แห่ง

มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 3 แห่ง

1. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านปางหมู
2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านทุ่งไม้สัก
3. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านในสอย

มีแม่น้ำไหลผ่าน 4 สาย

1. **แม่น้ำปาย** เป็นแม่น้ำสายที่ยาวที่สุดของจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีความยาว 135 กิโลเมตร ส่วนกว้างที่สุด กว้าง 80 เมตร ลึกสุด 7 เมตร มีน้ำไหลตลอดปี ต้นน้ำเกิดจากภูเขาถนนธงชัยและภูเขาแดนลาว ไหลผ่าน อำเภอปายสู่อำเภอเมือง บ้านปางหมู , บ้านทุ่งกองมู , บ้านสบสอย, บ้านขุนกลาง, บ้านสบป่อง ไหลไปบรรจบกับแม่น้ำสาละวิน ในเขตรัฐคะยาประเทศเมียนมาร์ ลำห้วยและลำน้ำที่ทำให้เกิดแม่น้ำปายมีหลายสาย เช่น ห้วยแม่ปู้, น้ำแม่สุรินทร์, น้ำแม่สะงา, น้ำแม่ของ, น้ำแม่สะมาดและลำห้วยแม่สา เป็นต้น ในฤดูฝนมีน้ำมากและไหลเชี่ยวจัด บางครั้งก่อให้เกิดความเสียหายต่อบ้านเรือนและพื้นที่การเกษตรของราษฎร
2. **แม่น้ำแม่สะงา** ต้นน้ำเริ่มจากตอนเหนือของบ้านหมอกจำแป่ ต.หมอกจำแป่ อ.เมือง จ.แม่ฮ่องสอน ไหลลงทางทิศใต้ผ่านบ้านทุ่งไม้สัก แล้วไหลมารวมกับแม่น้ำปายที่บ้านปางหมู
3. **แม่น้ำสอย** เป็นแม่น้ำสายหลักของบ้านในสอย มีต้นน้ำอยู่ในเขตดอยลานไหลจากทิศเหนือผ่านหมู่บ้านไม้สะเป่ลงมาทางทิศใต้ตามหุบเขา ช่วงที่ไหลผ่านบ้านในสอย มีความยาว 30 กิโลเมตร กว้าง 10 เมตร ลึก 1-2 เมตร ไหลไปบรรจบกับแม่น้ำปายที่บ้านสบสอย มีน้ำไหลตลอดปี
4. **แม่น้ำแม่ฮ่องสอน** ต้นกำเนิดมาจากดอยปุย ด้านทิศตะวันออกของบ้านพะโข่ไหล เป็นลำห้วยขนาดเล็ก น้ำไหลเชี่ยว ไหลผ่านด้านทิศใต้ของหมู่บ้าน มีความยาว 26 กิโลเมตร กว้าง 4 เมตร ลึก 1 เมตร มีน้ำไหลตลอดปี

ภูมิอากาศ

จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดที่มีภูมิอากาศแบบร้อนชื้น โดยในฤดูร้อนจะมีอากาศร้อนจัด ในฤดูหนาวอากาศหนาวจัด และฝนตกชุกในฤดูฝน นอกจากนี้จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีหมอกปกคลุมตลอดทั้งปี ทั้งนี้มีสาเหตุเนื่องจากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหุบเขาสูง มีพื้นที่อยู่บนที่สูงระดับน้ำทะเล ทำให้อุณหภูมิสูงในตอนกลางวันเนื่องจากถูกแสงแดด ส่วนในตอนกลางคืนจะได้รับอิทธิพลจากลมภูเขา ทำให้อากาศเย็นลงอย่างรวดเร็วซึ่งเมื่อความร้อนในตอนกลางวันลอยตัวขึ้นปะทะกับความชื้นของอากาศ จึงทำให้เกิดหมอกปกคลุมโดยทั่วไปในตอนกลางคืน สภาพอากาศจะแตกต่างกันอย่างชัดเจนทั้ง 3 ฤดูกาล

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ช่วงระหว่างกลางเดือนกุมภาพันธ์ – กลางเดือนพฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ช่วงกลางเดือนพฤษภาคม – เดือนตุลาคม จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้อากาศชุ่มชื้นฝนจะตกชุก ซึ่งจะมีปริมาณมากสุดในเดือนสิงหาคม

อุทยาน

เริ่มตั้งแต่ช่วงเดือนตุลาคม – กลางเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและความกดอากาศสูงจากประเทศจีน อากาศจะหนาวเย็นมาก

ข้อมูลประชากร

ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลปางหมูมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ประกอบด้วยพื้นที่ตำบลปางหมูมีอาณาเขตล้อมรอบเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน จึงพบกลุ่มชนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ประกอบด้วยชาวไทยใหญ่(ชาวไต) คนเมือง(คนล้านนา) คนไทย(คนไทยภาคกลางและภาคอื่นๆ) ที่มาประกอบอาชีพในพื้นที่ตำบลปางหมู ชาติพันธุ์กระเหรี่ยงขาว(ปากะญอ) ชาติพันธุ์กระเหรี่ยงแดง(คะยา) และชาติพันธุ์ลีซอ(ลีซู) ประกอบด้วยพบประชากรแฝง กล่าวคือประชากรที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาตามทะเบียนบ้านหรือทะเบียนราษฎร อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลปางหมู เช่น กลุ่มแรงงานเคลื่อนย้ายอพยพจากประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มนักเรียนนักศึกษาจากวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ กลุ่มนักเรียนวิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชินีแม่ฮ่องสอน กลุ่มข้าราชการ พนักงานทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่มีส่วนใช้ทรัพยากรและการเข้าถึงบริการสาธารณะต่างๆ ในพื้นที่ จึงทำให้เกิดความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ตำบลปางหมูมากกว่า 20,846 คน นอกเหนือจากการสำรวจจริงจากข้อมูลทะเบียนราษฎรอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

(ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2566)

ประชากรตามทะเบียนราษฎร จำนวน รวม 20,846 คน

สัญชาติไทย 12,112 คน

ไม่มีสัญชาติ 8,734 คน

แยกเป็น ชาย 10,379 คน

สัญชาติไทย 6,003 คน

ไม่มีสัญชาติ 4,376 คน

แยกเป็น หญิง 10,467 คน

สัญชาติไทย 6,109 คน

ไม่มีสัญชาติ 4,358 คน

มีครัวเรือน 9,698 ครัวเรือน

สภาพทางเศรษฐกิจ

ประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ ข้าว ถั่วเหลือง กระเทียม งาม พืชสวน พืชไร่ นอกจากนี้ก็ทำอาชีพค้าขาย รับจ้างทั่วไปและทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน

การบริการพื้นฐาน

1. การคมนาคม

ตำบลปางหมูมีเส้นทางคมนาคมทางบก คือ ทางหลวงหมายเลข 1095 และ 108 ใช้ติดต่อระหว่างตำบล อำเภอ จังหวัด ภายในเขตตำบลปางหมูมีเส้นทางคมนาคมระหว่างหมู่บ้านและภายในหมู่บ้าน

2. การโทรคมนาคม

- ทุกหมู่บ้านมีคลื่นสัญญาณโทรศัพท์มือถือ
- มีสถานีโทรคมนาคม (บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) (NT)

3. ไฟฟ้า

หมู่บ้านที่ใช้ไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ได้แก่ หมู่ที่ 1- 13 จำนวน 13 หมู่บ้าน

หมู่บ้านที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ 1. หย่อมบ้านห้วยผึ้ง 2. หย่อมบ้านลีซอกุงป่าตึง

ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสถานที่ท่องเที่ยว

ในพื้นที่ตำบลปางหมูเป็นพื้นที่ป่าและภูเขาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าสงวนมีพันธุ์ไม้ขึ้นตามธรรมชาติตามเชิงเขาและภูเขา มีพันธุ์ไม้หลายชนิดจำพวกไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้แดง ตะแบก ประดู่ ที่เป็นไม้

เนื้ออ่อน เช่น ไม้สัก ไม้พลวง (ตึง) บริเวณทุ่งนาและริมฝั่งแม่น้ำมีพืชพืชหญ้าปากควาย หญ้าหัวจ่ม(หัวหมู) หญ้าแพรก หญ้าเมืองวาย (สาบเสือ) หญ้าคา ไม้ร่าบและผักขมหนาม

แหล่งน้ำธรรมชาติ

1. แม่น้ำปาย
2. แม่น้ำสะงา
3. แม่น้ำสอย
4. แม่น้ำแม่ฮ่องสอน

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1. อ่างเก็บน้ำห้วยฝายค่อ เป็นแหล่งน้ำที่กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดสร้างขึ้นในพื้นที่เขตสำนักงานอุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์ สามารถเก็บน้ำได้ 950,000 ลูกบาศก์เมตร เพื่อใช้ในการเกษตร ฝายน้ำล้นทำด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก เพื่อระบายน้ำออกในฤดูฝน มีประตูปิด - เปิดน้ำ เพื่อปิดและกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตรช่วงฤดูแล้ง
2. อ่างเก็บน้ำแม่ฮ่องสอน เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดกลางพร้อมระบบส่งน้ำ สันเขื่อนเป็นแนวแบ่งเขตระหว่างบ้านพะโข่ไหล่ หมู่ที่ 10 กับ บ้านใหม่ หมู่ที่ 5 ตำบลปางหมู
3. อ่างเก็บน้ำห้วยโป่งจันทร์ เป็นอ่างเก็บน้ำของกรมประมงที่สร้างขึ้นเพื่อให้ชาวบ้านทุ่งไม้สักได้มีอาหารที่มีสารโปรตีนรับประทาน
4. อ่างเก็บน้ำสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดแม่ฮ่องสอน
5. อ่างเก็บน้ำม่อนตะแลง

สถานที่ท่องเที่ยว

1. พระธาตุวัดปางหมู (กราบไหว้พระบรมสารีริกธาตุ) อยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 1
2. วัดกุศลธาราม (สะพานชุตองเป้ กราบไหว้เจ้าพาราชุตองเป้) อยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 2
3. ศูนย์การเรียนรู้การอนุรักษ์สัตว์ป่าและป่าไม้จังหวัดแม่ฮ่องสอน (สวนสัตว์ป่าเปิด) อยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 1
4. ที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์ อยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 1
5. หมู่บ้านกะเหรี่ยงคอยาว บ้านใหม่ในสอย อยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 4
6. บ้านมะยม จำหน่ายสินค้าจากงาดำ อยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 7
7. แบกเป้ เดินป่าห้วยน้ำแม่ฮ่องสอน บ้านพะโข่ไหล่ อยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 10
8. ล่องแพแม่น้ำปาย

จุดเด่นของพื้นที่

เนื่องจากสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่ของพื้นที่ตำบลปางหมู เป็นภูเขาสูงกับที่ราบสูง มีความเป็นธรรมชาติที่สวยงาม และมีความอุดมสมบูรณ์อยู่มาก ประกอบกับมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามหลายแห่งที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัด มีพื้นที่ที่ติดต่อกับชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเทศพม่า ที่เอื้อต่อการค้าชายแดน รวมทั้งมีประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่แตกต่างกันและมีเอกลักษณ์ของตัวเอง เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ประกอบด้วยหลายเผ่าพันธุ์ เช่น ไทยใหญ่ กะเหรี่ยงแดง กะเหรี่ยงแดง กะเหรี่ยงคอยาว และชนพื้นเมือง ซึ่งแต่ละเผ่าพันธุ์ต่างมีประเพณีดั้งเดิมของตนเอง

